

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
26.4.2013
Taltionumero
1494
Diaarinumero
2340/3/12

1 (5)

Asia Vaikeavammaiselle järjestettävää kuljetuspalvelua koskeva valitus

Valittaja Hyvinvointikuntayhtymä

Päätös, jota valitus koskee

Oulun hallinto-oikeus 21.6.2012 nro 12/0228/1

Asian aikaisempi käsittely

Hyvinvointikuntayhtymän viranhaltija on 13.5.2011 tekemällään päätöksellä hylännyt hakemuksen, jossa on pyydetty vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen järjestämistä A:lle. Päätöksen mukaan A:lla ei ole sellaista liikkumista rajoittavaa vammaa, jonka johdosta A:lla katsottaisiin olevan erityisiä vaikeuksia liikkumisessa. A tarvitsee näkövammansa vuoksi aina saattajaa. A ei sairautensa ja vammaisuutensa vuoksi suoriudu itsenäisesti asiointi- ja virkistysmatkoista kuljetuspalveluista huolimatta eivätkä kuljetuspalvelut edesauta A:n itsenäistä suoriutumista.

Hyvinvointikuntayhtymän sosiaali- ja terveystieteiden johtaja on päätöksellään 21.6.2011 (§ 46) pitänyt voimassa viranhaltijan päätöksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään kumonnut sosiaali- ja terveystieteiden johtajan päätöksen ja palauttanut asian jaostolle uudelleen käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Sovellettavat oikeusohjeet

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammaispalvelulaki) 8 §:n 2 momentin mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut

niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (vammapalveluasetus) 5 §:n 1 momentin mukaan kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Asiassa saatu selvitys

Hoivakymppi Oy -nimisen yhtiön palvelupäällikön 30.6.2011 allekirjoittaman lausunnon mukaan A:lla on diagnosoitu CP-vamma, autismi, epilepsia ja kilpirauhasen vajaatoiminta. CP-vammaan liittyy vaikea selkärangan asentovirhe ja autismiin voimakas itsensä vahingoittaminen. A on sokea, mikä on aiheutunut siitä, että hän on puhkaissut kummatkin silmänsä. Lisäksi A on syvästi älyllisesti kehitysvammainen, mihin liittyy psykoositasoinen erittäin vaativa käytöshäiriö. A tarvitsee kaikissa tomissaan vierestä tapahtuvan ohjauksen. Pukeutumisista, pesuista ja ruokailuista huolehtii hoitaja. A kävelee ohjattuna lyhyitä matkoja ja pystyy sisätiloissa liikkumaan tutussa ympäristössä lähinnä paikallaan pyörien. A on mukana omilla vaateostoksillaan ja asiointimatkoillaan, koska autossa matkustaminen ja uudet äänet ovat harvoja hänelle mielihyvää tuottavia asioita. Lausunnon mukaan A tarvitsee kuljetuspalvelua saattajapalveluineen voidakseen edes minimaalisesti osallistua itseään koskeviin arjen toimintoihin.

Hallinto-oikeuden johtopäätökset

Harkittaessa sitä, onko henkilö vammapalveluasetuksen 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu vaikeavammainen henkilö, ei ratkaisua voida tehdä pelkästään henkilön fyysisten ominaisuuksien perusteella. Erityiset liikkumisvaikeudet saattavat johtua myös henkilön psyykkisistä vaikeuksista ja myös psyykinen sairaus tai vamma voi olla sellainen, että henkilö ei voi käyttää joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Ottaen huomioon edellä mainitun A:n terveydentilasta, liikkumisvaikeuksista ja itsenäisestä toimintakyvystä saatavan selvityksen hallinto-oikeus katsoo, että hän on vammapalveluasetuksen 5 §:n

1 momentissa tarkoitettu vaikeavammainen henkilö, joka tarvitsee vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettuja kuljetuspalveluja niihin liittyvine saattajapalveluineen suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Sosiaaliijaosto ei siten ole mainitsemillaan perusteilla voinut hylätä hakemusta.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Hyvinvointikuntayhtymä on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan.

A on syvästi älyllisesti kehitysvammainen henkilö, joka asuu kehitysvammaisille tarkoitettussa autetun asumisen palvelukodissa. Hakemuksen tekohetkellä hän asui X:n kunnassa sijaitsevassa yksikössä, mutta muutti sieltä tammikuussa 2012 Y:n kuntaan lähemmäksi omaisiaan vastaavanlaiseen palvelukotiin.

A tarvitsee kaikessa jokapäiväisessä elämässään vierellään tapahtuvaa ohjausta. Hänellä ei ole sellaista liikuntakykyä rajoittavaa vammaa, jonka johdosta joukkoliikennevälineiden käyttäminen tuottaisi kohtuuttomia vaikeuksia. Hänellä ei ole käytössään liikkumisen apuvälineitä ja hän kykenee liikkumaan hoitajan tukemana. Itsenäisen liikkumisen esteenä ovat syvästä kehitysvammaisuudesta aiheutuvat rajoitteet, jotka edellyttävät aina toisen henkilön apua.

Kuljetuspalveluilla edistetään osaltaan vaikeavammaisen henkilön itsestä suoriutumista ja tuetaan avohuollon toimenpiteiden toteutumista. Kuljetuspalvelu ei edistäisi A:n omatoimista suoriutumista eikä sosiaalisten suhteiden ylläpitämistä, koska hän ei kykene itse määrittelemään, milloin ja mihin tarkoitukseen hän kuljetuspalvelua käyttäisi. Näin ollen A ei ole vammaispalvelulaissa tarkoitettu vaikeavammainen henkilö, jolla olisi oikeus vaikeavammaisen henkilön kuljetuspalveluihin.

A:n asiainhoitajalle B:lle on varattu tilaisuus selityksen antamiseen. Selitystä ei ole annettu.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus hylkää valituksen. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.

Perustelut

Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Irma Telivuo

Anne E. Niemi

Eija Siitari-Vanne

Tuomas Lehtonen (t)

Janne Aer

Asian esittelijä,
oikeussihteeri Henna Rintala

Jakelu

Päätös

Jäljennös

Hyvinvointikuntayhtymä, maksutta

Oulun hallinto-oikeus

B